Бугунги янгиликлар

СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАРГА

Бугун Алишер Навоий номли Катта Академик опера ва балет театрининг санъаткорларидан бир группаси социалистик мамлакатлар бўйлаб гастролга жўнаб кетишди.

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар Рихси Султонов, солист Олия Шайхулисломовалар дўстлар диёрида бир неча концертлар беришади.

Ўзбек санъаткорлари Германия Демократик Республикаси, Польша, Венгрия Халқ Республикаларининг шаҳар ва қишлоқларида бўладилар.

ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ШИФОХОНАСИ

Тошкентдаги Ўзбекистон давлат лойиҳа институти архитекторлари яқиндагина Чилонзорда қурилабошланган 23-ва 24-кварталлар бош планини тугатиб ҳозирда шаҳримизнинг Беруний майдонига яқин ерда қурилишга мўлжалланган шифохона лойиҳасини яратдилар. Бу шифохонада беморларни жисмоний тарбия машқлари йўли билан даволанади.

Янги шифохона 3 қаватдан иборат бўлиб, 2 гектар майдон ва 4 гектар хиёбонга эга бўлади. Бинода битта 540 квадрат метр юзага эга бўлган спорт зали ва ҳар бирининг сатҳи 100 квадрат метрли машқ ўтказиш зали бўлади. Булардан ташқари 250 квадрат метр сақнли сув ҳавзаси, 1 суткада 500 кишини қабул қила оладиган поликлиника, сув билан даволаш, физотерапия ва бошқа бўлинмалар бўлади.

Медицинамизнинг янги техника ускуналари билан таъминланган бу шифохона лойиҳасини «Узгоспроект» архитекторларидан И. Л. Воронина, В. С. Трабунский, И. М. Пинхасов ва инженер Р. Галеевлар бугун дастлабки қисмини тамомламоқда.

Кўркам жиҳозлар

Шаҳримиздаги «Ватан» мебель фирмасининг 1-филиали ишлаб чиқараётган маҳсулотларга бўлган эҳтиёж тобора ортиб бормоқда.

Бу филиал янги ташкил этилган Наманган области учун 4 комплект кабинет гарнитурлари, кутиш зали учун 4 та 3 метрли стол, 30 та икки тумбочкали, 60 та бир тумбочкали стол, 60 та телефон қўйиладиган, 11 ёзув машинаси учун столчаларни бугун тайёрлаб берди.

Филиал коллективи ҳозирги кунда мактаб ўқувчилари учун уч группага мўлжалланган замонавий парта ишлаб чиқаришни кенг йўлга қўйди.

Улар планда кўрсатилган 58 минг парта ўрнига оширилган мажбурият олиб беш йилликнинг учинчи йилида 100 мингта парта ишлаб чиқариш учун курашмоқдалар.

Хоналаримиз кўркига яна ҳам ҳусн қўшадиган трюмо ҳам шу филиалда ишлаб чиқарилади.

Ишни конвейер усулида ташкил қилиш натижасида 10 минг трюмо тайёрлаш планлаштирилган.

Бундан ташқари филиал коллективи республикамиздаги барча ташкилотларнинг ҳар хил буюртмаларини ҳам бажармоқда.

Бу буюртмаларнинг ўзи 250 минг сўмдан зиёдроқ бўлиши мўлжалланган.

Бугунги янгиликлар

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

3-йил чиқиши
7 ФЕВРАЛЬ 1968 й.
ЧОРШАНБА
№ 31 (490)
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Янги радио телефон аппаратурасини монтаж қилиш пойтахтимиздаги шаҳарлараро телефон станциясида бошланди. Москва ва Киев шаҳарларидан кейин Тошкент тўғридан-тўғри телефон алоқаси ўрнатилган учинчи шахардир. Шу кунларда 300 та аппарат қабул қилинди. Бу аппаратлар такси, тез ёрдам машинаси ва ёнғинни ўчириш машиналарига ўрнатилади. Машинада ўтирган пассажир йўл-йўлакай шаҳарнинг хоҳлаган қисми билан телефон орқали гаплаша олади.

СУРАТДА: марказий телефон станциясидаги телефон алоқаси

Г. Пун фотоси.

ОСМОНЎПАР БИНОЛАР

Қардош Россия Федерацияси Новокузнецк қурилиш-монтаж поездининг азаматлари қисқа вақт ичида тўртта уйни тайёр қилишди. Ҳар бир уй, ҳар бир квартира, ҳар бир хонага бежирим сайқал берилган. Бу уйларга 200 дан ортиқ оилаларнинг кўчиб келиши кутилмоқда. Тажрибали қурувчилар бригадасининг бошлиғи Василий Ганитаренко бундай деди.

— Бригадамиз Чилонзорда ана шундай икки уй ва улкан мактаб биносини бунёд қилиб берган эди. Мана ҳозир собиқ Қашқар маҳалласида учинчи уйни қўлдан чиқардик.

Бригада меҳнати билан фахрланса арзийди. Унинг сафида Татьяна Корнилова, Людмила Парфенова, Лилия Пришепа каби лобар сувоқчи қизлар бор. Улар ўз ишларини синчковлик билан бажаришади. Шунинг учун ҳам қизларнинг ишидан бирор камчилик топиб бўлмайди. Уларнинг аҳди бу уйларга кўчиб келадиган аҳолини бир умрга хурсанд қилиш.

Новокузнецк азаматлари қурган уйларнинг афзаллиги шундаки, ҳар бир бино ҳовлисида енгил шийпонлар бор. Бу шийпонларда ёзда ҳордиқ чиқариш учун атрофини гулзор, токзор қилиш мумкин.

Бугун Новокузнецк бинокорлари яна бир ишга қўл урдилар. 9 қаватли бинонинг пойдеворини ўрнатиш бошланди. Осмонўпар уй тезкорлик билан бунёд этилади.

Бундан ташқари яна бир осмонўпар бинонинг тўртинчи қаватига темир-бетон устунлар ўрнатилиб, пайвандланмоқда.

Шаҳримизга ҳиммат кўрсатиб келган Новокузнецк азаматлари қурилиш майдонини кенгайтириб юборишди.

Ёш пешқадам ишчи Мамадали Ҳайдаров шаҳримиздаги «Учқун» фирмасининг механика цехида дастгоҳларни созловчи бўлиб ишлайди. Яқинда у ишлаётган бригада коммунистик меҳнат бригадаси номини олиш учун юксак мажбурият олди. Ёш пешқадам ишчи М. Ҳайдаров корхона дастгоҳларининг мунтазам равишда нормал ишлашига ўзининг баракали ҳиссасини қўшмоқда.

«Пазанда»

Пролетар кўчасининг Вокзал майдонига яқин жойида бежирим бино қад кўтарди. Қурувчилар куни-кеча бу ердан ҳавозаларини йиғиштириб олдилар.

159-қурилиш трестининг 13-бошқармаси бинони аҳолига муддатидан илгари совға қилди.

Бугун ана шу янги иморатнинг пештоқига «Пазанда» деб ёзиб қўйилди. Шинамгина зал ҳамманинг ҳавасини келтиради. 50 ўринга дастлабки мижозларини кутмоқда. Бу ерга қатор-қатор қозонлар ўрнатилмоқда

Шаҳримизда овқатланиш муассасалари сафига яна бир кафэ қўшилди.

«Пазанда» деб номланган кафэда мазали миллий ва европача таомлар тайёрланади. Кафэда эрта индин «Пазанда»нинг пазандалари хўрандаларга ҳиммат кўрсатиб хизмат қилишга енг шимармоқдалар.

ЖАҲОНДАГИ 80 МАМЛАКАТ...

Жаҳондаги 80 мамлакат Ўзбекистон саноатининг харидоридир. Улар орасида ёш араб республикалари, техника ривожи жиҳатдан дунёга танилган капиталистик мамлакатлар ҳам бор.

Ўзбекистон ҳозирги пайтда шу мамлакатларга тўқимачилик, пахта териш машиналари, экскаваторлар, компрессор станциялари, радио ва электр аппаратуралари етказиб бермоқда.

Бутуниттифоқ «Внешторгиздат» бирлашмасининг Ўрта Осиё бўлими ана шу маҳсулотларнинг техникавий тафсилотларини тайёрламоқда. Тузилган адабиётлар, ҳужжатлар Ўзбекистоннинг экономика, техника, маданият соҳасида эришган ютуқлари ҳақида чет элликларга кенг маълумот беради.

Реклама ҳужжатларини нашр этиш йил сайин кўпайиб бормоқда. Ҳозирги пайтда тайёрланаётган маълумотлар минг нашриёт листини ташкил қилади.

Бўлимда маълумотларни Европа тилларидан ташқари урду, ҳинд, форс, араб тилларида чиқарилади.

«УРУШ ВА ТИНЧЛИК»

Пойтахтимиздаги Санъат саройи кино мухлислари билан гавжум бўлмоқда. Бу ерда совет кино санъатининг энг йирик полотноларидан бири «Уруш ва тинчлик» кино эпопэясининг «1812» ва «Пъер Безухов» деган 3 ва 4 сериялари намойиш қилина бошланди.

Экранда бундан 150 йил илгариги матонатли курашларнинг панорамаси жонланади. Рус халқининг Наполеон армиясига қарши олиб борган матонатли кураши ҳикоя қилинади.

СССР халқ артисти Сергей Бондарчук режиссёрлик қилган бу фильмда бир қатор кино артистлар ажойиб образлар яратиш билан ўз истеъдодларини намойиш қилишди.

Коммунистик меҳнат зарбдори коммунист Лидия Дойнова Тошкент пластмасса маҳсулотлари заводда кўпгина ёш ишчиларга прессчилик касбини ўргатди. Цех ишчилари уни цех маҳаллий комитетининг бошлиғи этиб сайлади.

М. Нуриддинов фотолари.

Шоир кўчаси кенгаймоқда

Бу йил шаҳримизда кўпгина янги кўчалар очилади, мавжудлари кенгайтирилади. Чунки ҳамма кўчада машиналар оқими «қуюқлашиб» боряпти.

Чилонзор массивидаги Ғафур Ғулом кўчасининг 23, 24, 25 кварталларда қўша-қўша уйлар битиб минглаб оилалар кўчиб келишди. Эндиликда кўчанинг кварталлар жойлашган охирги қисми торлик қилиб қолди.

Бу кўчада 2-«Таштрасспецстрой» трестининг 8-бошқармаси йўлсозлари бирнеча километр масофада жадаллик билан ишламоқдалар. Қудратли скреперлар, бульдозерлар ҳайқириб ишламоқда. Йўлсозлар кўчанинг иккинчи полосасини ўн метрга кенгайтиришмоқда.

Йўл қурилишида С. Саидхўжаев бошлиқ комплекс бригаданинг ишлари транспорт ҳайдовчиларига манзур бўлади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВ ЎТКАЗУВЧИ ОКРУГ САЙЛОВ КОМИССИЯСИНИНГ АХБОРОТИ

1968 йилнинг 6 февралида Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказувчи округ сайлов комиссияси 13-сельмаш сайлов округи бўйича депутатликка номзод қилиб, 1930 йилда туғилган, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари, КПСС аъзоси ўртоқ **Раъно БОБОЖОНОВАНИ** рўйхатга олди. Унинг номзоди Тошкент шаҳридаги «Ташсельмаш» заводи ишчи, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг умумий мажлисида кўрсатилди

Округ сайлов комиссияси

РЕСПУБЛИКАМИЗ БУЙЛАБ

МЕДАЛЬ ЭГАСИНИ ТОПДИ

АНДИЖОН. Область ҳарбий комиссариатида Сталинград остоналарида бўлган афсонавий жанг қатнашчиларидан икки киши учрашди. Собиқ взвод командири, ҳозирда эса, подполковник Александр Зеленков бундан чорак аср илгари ўзи билан Волга соҳилларида жанг қилган собиқ гвардиячи оддий аскар Содиқжон Ботировни қабул қилди. Подполковник Зеленков солдатга «Сталинград мудофааси учун» медалини топширди. У Сталинград жангида ана шу медалга сазовор бўлган эди.

◆

ВОДИЙНИНГ ЭЛЕКТР ОҚИМИ

ФАРҒОНА. «Средазэнергосетьстрой» трестининг механизациялашган 48-колоннаси Фарғона билан Андижон ўртасида 220 киловольт кучланишли юксак вольтли электр линиясини қуриб битказди. 90 километрли янги трасса синалиб бўлгач, Фарғона водийсининг умумий энергетика системасига уланади. Линия Андижон, Наманган ва Уш областларининг энергетика эҳтиёжларини қониқтиради.

◆

ЯНГИ УСТАХОНАЛАР

ТЕРМИЗ. «Узсельхозтехника» Сурхондарё область бирлашмасининг Сариосиё районида қурилган янги ремонт-механика устахоналаридан ремонт қилинган дастлабки тракторлар чиқди. Бу — қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қиладиган областда энг йирик устахона бўлиб, ремонт поток-узел усулида олиб борилади. Устахонада йилига 800 шартли ремонт ишларини бажариш мумкин.

САКСОВУЛ ЭКИЛМОҚДА

НУКУС. Қорақалпоғистон АССР ўрмончилари саксовул эка бошлашди. Автоном республиканинг пойтахти — Нукусни гармсел ва қум бўронларидан ҳимоя қилиш учун катта ишларни бажариш мўлжаллаб қўйилди. Шаҳарни кенг ўрмон-парк ҳалқаси қуршаб олади. Ўрмончилар бу йил яна 12 минг гектар ерга саксовул экишади.

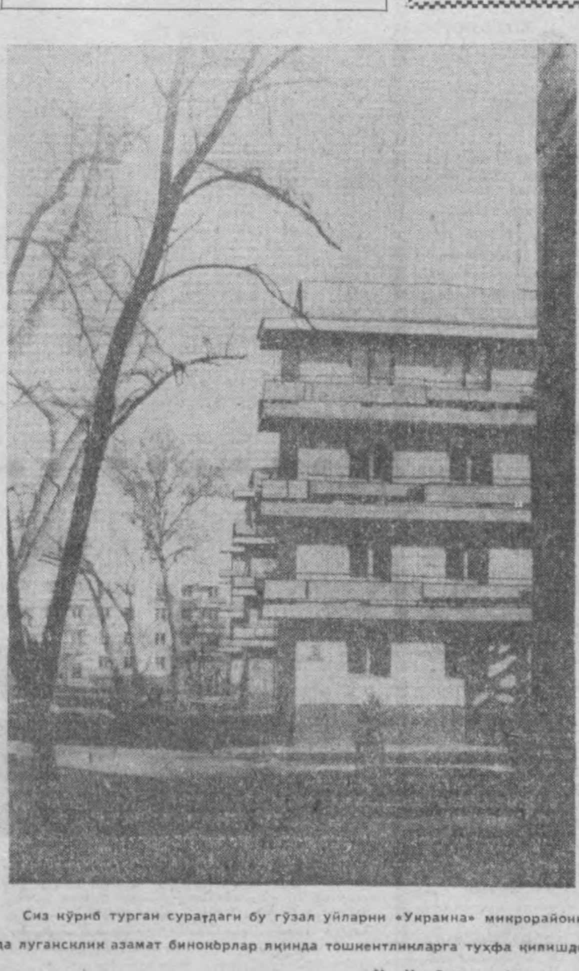

Сиз кўриб турган суратдаги бу гўзал уйларни «Украина» микрорайонида луганскли азамат бинокорлар яқинда тошкентликларга туҳфа қилишди.

У. Набиев фотоси.

САМОЛЁТСОЗЛАР ҚУВОНЧИ

В. Чкалов номли самолётсозлик заводининг 3-цехида танаффус вақти эди. Ишчилар орасида қувончли хабар тарқалди.

Цех касаба союз комитетининг раиси Г. Изрец қўлидаги рўйхат билан ишчиларни бирма-бир табриклади. Қувончга сазовор бўлганлар В. Хлебников, С. Саъдуллаева, Н. Горник, М. Ҳасановалар эди. Уларга янги уйларга кўчиб кириш учун ордер берилибди.

Самолётсозларнинг оилалари учун Максим Горький кўчасида ленинградлик дўстларимиз қуриб берган чиройли уй ажратилди. Янги уйнинг эгалари қурувчиларга «раҳматлар бўлсин» дейишди.

Шу ҳафтада «Марказ-13» даги уйларда қувонч тўйлари бошланади.

Ў. ДЎСМЕТОВ,
завод слесари.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ВАТАНПАРВАРЛАРНИНГ ЯНГИ ТАШКИЛОТЛАРИ

ХАНОЙ, 5 февраль. (ТАСС). ВИА агентлиги Озодлик агентлигига суяниб хабар беради: Кейинги бир неча кун ичида Жанубий Вьетнамнинг ҳар хил районларида Сайгон қўғирчоқ ҳукумат армияси солдатлари ва офицерларининг янги ватанпарварлик ташкилотлари тузилди. Бу ташкилотлар америкалик агрессорларга ва Нгуен Ван Тхиеу — Нгуен Као Ки тудасига қарши курашмоқдалар

Мана шу ташкилотлар Жанубий Вьетнам ватанпарварларининг яқинда эришган катта ғалабаларини қизғин табриклаб, қўғирчоқ армия солдатлари ва офицерларини халқ томонига ўтишга чақирдилар.

ВЕНЕСУЭЛА ЖАМОАТЧИЛИГИНИНГ ТАЛАБИ

КАРАКАС, 5 февраль. (ТАСС). Венесуэла жамоатчилиги СССР билан муносабатлар боғлашни қаттиқ талаб қилмоқда. Депутатлар палатаси аъзоси Хесус Мария Передес айтдики, Демократик ҳаракат партияси (ҳукмрон партия), Халқнинг демократик кучлари партияси, Социал-христиан партияси, Миллатчи халқ авангарди партияси, Миллий-демократик фронт партияси ва бошқа партияларнинг парламентдаги депутатларидан иборат бир группа Совет Иттифоқи билан дипломатия ва савдо муносабатлари ўрнатиш тўғрисида миллий конгрессга таклиф киритади.

«Универсал» газетасининг обзорчиси Хосе Гильермо Андуэсанинг ёзишига қараганда, Венесуэла ҳам ривожланган мамлакат ҳолатидан чиқмоқ учун мана шундай муносабатлар ўрнатилишига муҳтож. Венесуэла, деб ёзади обзорчи, СССРдан ўзининг миллий товарлари эвазига қишлоқ хўжалик машиналари ва бошқа ускуналар сотиб олиши мумкин эди. Бундан ташқари, СССР билан алоқа қилиб туриш мамлакатни «иқтисодий қарамлик ва чеклашлар сабабли рўй бераётган доимий оғир ташвишлар»дан халос қилган бўлур эди.

МУҲИМ УЧРАШУВ

СОФИЯ, 5 февраль. (ТАСС). Германия Бирлашган социалистик партияси Ғарбий Берлин правлениесининг раиси Герхард Данелиус «Работническо дело» газетасининг Берлин мухбири билан суҳбатда, деб хабар беради Болгария телеграф агентлиги, қуйидагиларни айтди: Будапештда ўтказиладиган учрашув халқаро ишчилар синфи ва унинг марксчи-ленинчи партиялари учун катта аҳамиятга эга бўлади деб, дадил айтиш мумкин. Бу учрашув қардош партияларнинг халқаро кенгаши олдидан кўриладиган тайёргарлик ишларига муҳим ҳисса қўшади, деб умид қиламиз.

КОНГО (Киншаса). Бу иккита минора Киншасадаги майдонлардан бирида қад кўтариб турибди. Узоқ вақтгача улар ўртасида Конго ҳукмдори бўлган Леопольд 1 нинг бронзадан ишланган ҳайкали турган эди. Бироқ 1967 йилда Бельгияга қарши намойишлардан бирида ҳайкалнинг оёғи осмондан бўлди. Бу бельгиялик мустамлакачиларга энди мамлакатда ўрин йўқ деган маънони англатарди.

В. Матвеев фотоси,
(ТАСС фотохроникаси).

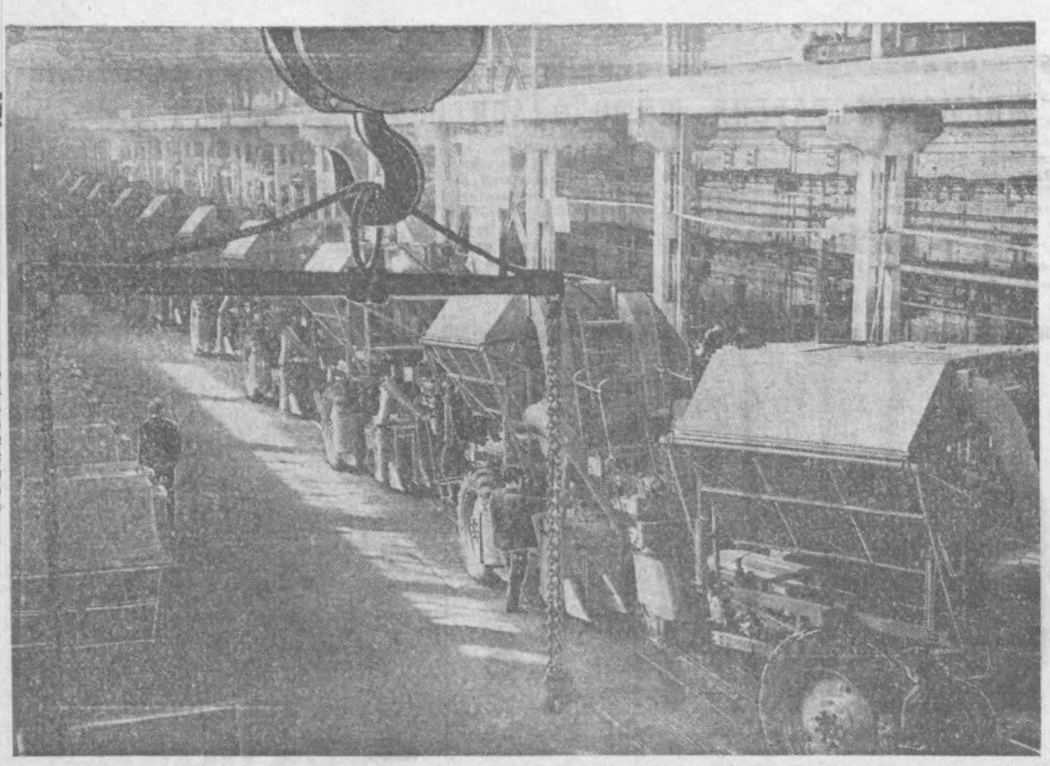

«Ташсельмаш» заводи конвейерларидан ой сайин 550 га яқин «зангори кемалар» ишлаб чиқарилиб, пахтакорларга юборилмоқда. «17—ХВ—1,8» маркали пахта териш машиналари пахтакорларни хушнуд қилмоқда.
СУРАТДА: жўнатилишга тайёрлаб қўйилган «зангори кемалар».

И. Глауберзон фотоси.

Беш йиллик илғорлари

БАЙРОҚДОРЛАР

Пойтахтимизда бу корхонага иши тушмаган, унинг хизматидан баҳраманд бўлмаган одам кам бўлса керак. Якка тартибда кийим-кечак тикувчи В. И. Ленин номли фабриканинг 38 цехи, модалар ательелари пойтахтимизнинг барча районларида жойлашган. Фабрика катта-кичик ёшдаги кишиларнинг ҳаммасига кийим тикади. Ўтган йили корхона ходимларининг ишига катта баҳо берилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Министрлар Совети ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги муносабати билан Эсдалик байроғи топширилди.

—Фабрикамиз коллективи аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилаш, чиройли, хушбичим моделлар ихтиро қилиш ва ўзлаштириш туфайли юбилей йили планини муддатидан олдин бажарди,—дейди фабрика директори Акобир Мўминхўжаев,—моддий-техника таъминоти ва мутахассис кадрларга муҳтожликка қарамай кийим-кечаклар тикиш сифати анча яхшиланди.

Корхона цехларини айланган, кишилар билан суҳбатлашган киши бу катта коллектив қанчалик улкан ишларни амалга ошираётганига ишонч ҳосил қилади. Маннон Уйғур кўчасидаги устахона эртадан-кечгача гавжум бўлади. Бу ерга соч-соқолига қиров тушган нуроний оталар, келин олиш, қиз чиқаришга тараддуд кўраётган оналар келиб-кетишади. Устахона чеварлари атлас кўйлак, беқасам ва духоба тўн, яктак каби миллий кийимлар тайёрлашади.

— Бу устахона ўтган йили ташкил қилинди,—дейди цех мудири Орифхон Тошхўжаев. — Қисқа вақтда устахона кўпгина кишиларнинг ҳожатини чиқарди. Эндиликда бу ер миллий кийимларнинг янги модасини тайёрлайдиган даргоҳга айланди.

Корхона тобора ривожланиб, пойтахтимизнинг янги район ва микрорайонлари аҳолисига хизмат қилмоқда. Ўтган йили йўлдош шаҳар—Сергелида янги цех очилди, Марказий бозорда кийимларни тез тикиб берадиган «молния» устахонаси ташкил қилинди, асбобсозлик заводида модалар ательеси ишга туширилди, Луначарский шоссесидаги янги цех аҳолига хизмат кўрсата бошлади.

Янги цех ва устахоналар биринчи иш бошлаган кунданоқ социалистик мусобақага қўшилиб, планни муддатидан олдин бажаришга отландилар. Ҳар қачонгидек, ўтган йили ҳам Ўғилхон Содиқова, Насрулло Раҳматуллаев, Мухтор Абдураҳмонов, Антон Семёнович Соломес, Наима Юсупова ўртоқлар бошқараётган цехларнинг коллективлари йиллик планни муддатидан бир-икки ой олдин бажаришни таъминладилар.

Фабрика янги йилни ҳам дадил қадам билан бошлади—январь ойида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани 106 процент адо этилди.

— Доҳий номи билан юритилувчи корхонамиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани қизитиб юборди,—дейди ўртоқ Мўминхўжаев, — ишлаб чиқаришнинг рентабеллигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва беш йиллик планни 1970 йилнинг 7 ноябрига бажариш учун барча цех ва участкаларда кураш авж олиб кетди. Коммунистик меҳнат коллективи ва зарбдорлари номини олиш учун 477 киши курашмоқда, бир цех ва 18 бригадага бу шарафли ном берилган.

Жўраой Зоҳидованинг номи кўп йиллар мобайнида корхона «Ҳурмат тахтаси»дан тушмайди. У 1969 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқда. 8-цехнинг илғор чевари, коммунистик меҳнат зарбдори Назира Маҳкамова ҳам ишчанликда Жўраойдан қолишмайди. Фабриканинг турли цехларида Қурбонов, Горькина, Зоҳидова, Ҳакимова ўртоқлар сингари кўплаб илғор ишчилар келгуси йил ҳисобига маҳсулот тайёрлаб, пешқадамлар сардори сифатида одим отишмоқда.

Фабриканинг қайси цехига борманг, ҳамма ерда иш қизғин, баҳор ва ёз мавсумига мосланган буюртмалар тикилмоқда. Янги-янги модаларнинг андазаси тайёрланиб, илғор методлар ишлаб чиқаришга жорий этилмоқда. Байроқдор коллектив бу йил ҳам ўз пешқадамлик номини оқлаш учун ҳаракат қилмоқда.

Ҳ. ҲАКИМОВ.

СССР Қуролли Кучларининг 50 йиллиги олдидан

✦ ✦ ✦

ХАЛОСКОР

Илёс Фозилов 314-ўқчи дивизияда, полк бош врачи лавозимида муқаддас жанговар бурчини ўтай бошлади. 1942 йил. Москва учун қонли жанглар борарди. Ватанимизнинг юраги Москвани қўлдан бермаслик учун ҳамма бир тан, бир жон бўлиб мудофаа жангларига отланган.

Москва остоналаридаги жангларда яраланганларга Илёс ака дастлабки медицина ёрдамини кўрсатиб, госпиталларга етказиш ишида актив қатнашди.

— Душманни Москва остоналаридан улоқтириб ташлаш учун ҳал қилувчи жанглар, отишмаларнинг кети кўринмайди.—деб мудҳиш кунларни эслайди И. Фозилов.—Душман жон талвасасида бор куч ва техникасини ишга солди. Шундай жангларда 700 дан ортиқ жангчиларимиз оғир яраланди. Биз уларни энди вагонларга жойлаб, Москва госпиталларига йўл олган эдикки, фашистлар темир йўлни ишдан чиқарди. Оғир аҳволда душман билан курашишга тўғри келди. Шаҳар аҳолисининг ёрдами билан беморларни госпиталларга жойлаштирилди.

Илёс ака Фозилов 1943-1945 йиллар давомида Москва ва Москва область госпиталларида ўлим тўшагида ётганларга қайта ҳаёт бахш этган шифокорлардан бири.

Уруш тугади. И. Фозилов Тошкентга қайтиб, яна Тошкент медицина институти қошидаги санитария-гигиена болалар кафедрасида доцент бўлиб ишлай бошлади.

Жанг майдонларида ажойиб мардлик намуналарини кўрсатган Илёс Фозилов эндиликда болалар саломатлигининг посбони сифатида ҳам толмай меҳнат қилмоқда. Республикада хизмат кўрсатган врач, «Медицина аълочиси» деган юксак ном ва нишонлар унинг шарафли меҳнати самарасидир.

С. СУЛТОНОВ.

ШАРАФЛИ ХИЗМАТ

ТОШКЕНТ Давлат университетининг асосий кутубхонаси кўпларга таниш. Ахир, унинг ёруғ қироатхонасида ўтириб илм сувини ичган, нодир китобларнинг мағзини чаққан, илмий ишларини камолига етказган ва ҳозирги кунларда республикамизнинг турли бурчакларида ёш авлодга илм-маърифат нурини тарқатаётган кишилар кам дейсизми! Ахир, бу кутубхона ўзининг 50 йиллик тарихи давомида озмунча кишиларни билим чашмаси билан суғордими!

Эллик йил! Ҳа, шу йил бу кутубхона 50 ёшга тўлади. У эллик йил давомида тинимсиз хизмат қилди, ўсди, ривожланди. Бу ҳақда кутубхона директори Д. Ф. Железников ҳикоя қилиб берди. У 1939 йилдан буён директор бўлиб ишлайди. Унинг бу соҳадаги тажрибаси назарга олиниб, Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги қошидаги илмий методика комиссиясининг аъзолигига сайланди.

— 1918 йил 21 апрелда Халқ университети қошида ташкил этилган бу кутубхонанинг китоб фонди жуда оз эди,—тушунтирди директор. — 1960 йилда бир миллион китоб фондимиз бўлса, 1967 йилга келиб бу сон бир ярим миллиондан ортиб кетди. Кутубхонамизда жаъми 82 ходим ишлайди. Кутубхонанинг 14 минг студент, 800 та ўқитувчи ва 200 та аспирантдан иборат аъзоси бор. 34 та хорижий давлат билан китоб алмашиб турамиз.

— Кутубхонанинг 50 йиллигини нишонлаш учун қандай тайёргарлик кўриляпти? — сўрадик директор ўринбосари Сотим Холбоевдан.

—Тайёргарлик қизғин бормоқда,—деди у,—кутубхонанинг янги ташкил қилинган йилларини акс эттирадиган фото кўргазмалар, деворий газеталар ташкил қиляпмиз. Ана шу пайтда ишлаган ходимларни, кутубхонадан баҳраманд бўлган олим ва ёзувчиларни таклиф қиламиз.

Мана, кутубхонанинг ўқув зали студентлар билан гавжум. Бошқа хонада эса, аспирантлар илмий иш билан шуғулланишяпти. Уларга барча қулайликлар яратилган.

Кутубхона СССР Маданият Министрлиги, ВЛКСМ Марказий Комитети ва «Известия» газетасининг китобхонларга намунали хизмат кўрсатиш бўйича ўтказган мусобақасида яхши кўрсаткичга эришди ва бир неча бор биринчи даражали диплом ва қимматли буюмлар билан мукофотланди.

Кутубхонада тажрибага бой ходимлар бор. Валентина Филлиповна 40 йилдан буён, А. К. Баратешевская 30 йилдан буён ишлаб келадилар.

Бу ерда олимлар, ёзувчи ва шоирларнинг туғилган кунига атаб турли илмий ва адабий кечалар ўтказиб турилади.

Шу кунларда совет адабиётининг асосчиси А. М. Горькийнинг 100 йиллигига ва улуғ ўзбек шоири, мутафаккири Алишер Навоийнинг 525 йиллигига аталган деворий газеталар, фото кўргазмалар, китоб виставкалари ташкил қилинган. Алишер Навоийга аталган адабий кечани ўтказишга қизғин тайёргарлик кўрилмоқда.

Бундан ташқари, ҳозир университетда имтиҳонлар пайти. Кутубхона ҳар қачонгидан ҳам гавжум. Кутубхона ходимлари эса, қўли-қўлига тегмай, студентларга муносиб хизмат кўрсатмоқдалар.

М. ҲАСАНОВ,
Ҳ. МУЗАФФАРОВ.

РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАР

Рационализаторлардан О. Рустамбеков билан Г. Ушаков циклондан кейин пневмоузатгич линиясида нейтрализатор типидаги ушлагични таклиф қилдилар. Натижада фталь ангидриди беҳуда исроф бўлишига чек қўйилди. Бу таклифни ишлаб чиқаришга жорий қилиш туфайли завод йилига 20 минг сўм тежаш имкониятига эга бўлди.

Тошкент лак-бўёқ заводи ихтирочилари ва рационализаторларнинг яхши ишлари тўғрисида кўпгина мисолларни кўрсатиш мумкин.

Рационализаторларнинг изланиши туфайли ўтган йили 201 рационализаторлик таклифи ишлаб чиқаришга жорий қилинди. Бу, йилига 154,9 минг сўм тежаш имкониятини беради. Б. Мергольд, Л. Авестова, Е. Точилин, А. Крикоров сингари актив рационализаторларнинг ҳар бир заводга минглаб сўмлик маблағни тежаш имконини берадиган таклифларни киритишди.

●

ДОН ЭКИЛА БОШЛАДИ

Орджоникидзе районидаги «Ленинград» ва Фрунзе номли колхозларнинг лалми ерларига экин экиш агрегатлари чиқди. Ҳозир Тошкент областида баҳори экин майдонлари қарийб 3 минг гектар кенгайтирилиб Тянь-Шань тоғи ёнбағирларида 22 минг гектарни эгаллайди.

Колхозлар ва совхозлар экиш учун 37 минг центнер юқори сифатли буғдой ва арпа уруғини тайёрлаб қўйдилар.

● Шифокорларимиз

Бедорликда ўтган бир тун...

ЛАВҲА

У хизматидан кеч қайтди. Уйга кириб хона чироғини ёқди. Одатдагидек ўртадаги думалоқ стол устига кўз югуртирди. Стол устида уч дона хат: бири Москвадан, врачлар малакасини ошириш институтида ишлаетган синглиси, медицина фанлари кандидати Саломат Иброҳимовадан, иккинчиси Самарқанддан, шаҳар марказий касалхонаси терапия кафедрасининг бўлим мудири, куёви Бакир Ҳамзаалиевдан. Улар хат орқали Махсума опани навоатдаги юксак мукофот—«Ҳурмат Белгиси» ордени билан қутлашибди.

Аёл эркин хўрсиниб девордаги соатга кўз югуртирди. Анча кеч бўлиб қолибди. Бошини болишга қўйиши билан кўзларидан уйқу қочди. Кўз унгидан бугун ишдан кейин бўлган партия бюроси аъзоларининг йиғилиши бир-бир ўта бошлади. Йиғилишда Махсума опа камтарлик қилиб, тажрибам оз, деди бўлмади. Уни шу шифохона партия ташкилотининг секретари қилиб сайладилар. Жуда масъулиятли вазифа. Энди 20 йилдан ортиқ медицина соҳасида орттирган бой тажрибаларини ишга солиб, бемор дардига даво топиш билан партия ва ҳукуматимиз томонидан белгиланган программаларни, кейинги йилларга мўлжалланган режаларни ҳар бир коммунист қалбига сингдириш учун бор имкониятини ишга солади. Излаш ва изланишда давом этади.

Шу вақт уй деразаларидан бири тақиллади. Аёл халатини елкасига ташлаб, эшикни очди.

— Махсума Қулижонова, сизга,—оқ халатли қиз гапини тамомламай унга тикилди.

Икковлари бир нафас жим қолишди. Чамаси бу жувон бемаҳал чақириб келишларига кўникиб қолган бўлса керак, ҳамшира қизни кўриб ажабланмади. Тезда кийина бошлади. Эшикни зичлаб ёпар экан, девордаги соатга қаради. Соат тунги 20 минути кам 3.

«Тез ёрдам» машинаси эрталабдан бери ёғаётган қор ва ёмғирдан ҳосил бўлган кўлмак сувларини ҳар томонга сачратиб қоронғилик қўйнига кириб кетди.

...Мана ярим кечаси яна касалхонага кетаяпти. Нечанчи марта бу? Орқа ўриндиққа жойлашиб олган жувон касалхонага келтирилган беморларнинг ҳаётини сақлаб қолиш учун неча марталаб операция ўтказганини эсламоқчи бўлди. Кўз ўнгидан унинг қўлида шифо топган бахтиёр ёшлар, нуроний онахон ва отахонлар ўта бошлади. Улар юзида кезган кулгиларни эслади. Ҳаммаси бир-бирига қўшилиб кетди. Қай бирини ҳам эслай олади, у шу дақиқада.

...Махсума азоб ичида ўзини қўйгани жой тополмаётган аёл ёнида турибди. Шу бемор учун уни ярим тунда уйидан олиб келдилар. Бемор овқатдан заҳарланган бўлиб мадорсиз лаблари кўкарган. Мажолсиз қўллари билан каравот четларига ёпишади. Дард билан озган панжалари оппоқ чойшабни ғижимлайди. У шу аҳволда бир неча соат илгари шифохонага олиб келинди.

Махсума Қулижонова беморни бир дақиқа кузатиб турди. Сўнг уни тезлик билан текширишлардан ўтказиб, ишга киришди.. Инфекционист билимини, ижодий изланишлар йўли билан орттирган бой тажрибасини шу тунда ишга солди, бемор билан бирга дард чекиб, тонг оттирди. Бу сафарги меҳнати ҳам муваффақиятли чиқди. Тонг саҳарга бориб бемор аёлнинг чеҳрасида табассум балқиди.

Махсума Қулижонованинг турмуш йўли минглаб оддий совет хотин-қизлари турмушидан ҳеч нарса билан фарқ қилмайди. У илм олиш, меҳнат қилиш, истаган орзусини рўёбга чиқариш учун барча имкониятлар яратиб берилган Совет ҳокимияти йилларида ўсди, улғайди, камолга етди.

1946 йилда Самарқанд медицина институтини тамомлаб катта ҳаёт йўлига дадил қадам қўйди. У олий ўқув юрти аудиторияларида олган билимини турмушга татбиқ қилишни Тошкентдаги 1-юқумли касалликлар шифохонасидан бошлади. Мана, йигирма йилдирки, шу шифохона коллективи билан бирга ижодий меҳнат қилиб келади.

Ҳукуматимиз Махсуманинг меҳнаткашлар саломатлигини саклашдаги катта хизматларини тақдирлаб бир неча орден ва медаллар билан мукофотлади. Соғлиқни сақлаш аълочиси Махсума Қулижонова Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг бир неча Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди.

Махсума инсон саломатлиги йўлида тинимсиз ижодий изланишда давом этяпти. Ҳозир шифохонанинг грипп касалликлари мудири, шифохона партия ташкилотининг секретари, уйда болаларнинг меҳрибон онаси, маҳаллада жамоатнинг яқин маслаҳатчиси ҳисобланади.

Р. ПУЛАТОВ.

Автослесарь А. Абдуэминов номини Тошкентдаги 10-автомобиль ремонти заводининг ишчи-хизматчилари фахр билан тилга олишади. Корхонанинг бу илғор ишчиси беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари адо этиш юзасидан бошланган ватанпарварлик ташаббуси асосида ишлаб, меҳнатда муҳим кўрсаткичларни қўлга киритаётир. Куни-кеча шу заводда бўлган фотомухбиримиз М. Нуриддинов пешқадам ишчининг юк машинаси моторини ўрнатаётган пайтида суратга олиб қайтди.

Эрталабки почтадан

МАҲАЛЛАМИЗ ЎГАЙМИ?

Октябрь массивидаги Бешқайрағоч маҳалласига водопровод ҳанузгача келтирилмаган. Аҳоли катта-кичик ариқлардан оқиб келган сувдан фойдаланишга мажбур. Қиш фаслида эса сув анқонинг уруғи деяверинг. Чунки ариқлардан оқиб келадиган беминнат сув ҳам барҳам топади. Шундай пайтларда маҳалланинг энг четкасидан қачонлардир кавланган ҳовуздаги сувдан фойдаланишга мажбур бўлаётирмиз.

Қошки эди маҳалладаги камчиликлар шуларнинг ўзидангина иборат бўлса! Бу ерда кўпгина кўчалар асфальтлангану, лекин номларининг чалкашлиги ғашга тегади. Масалан, «4-қурувчи проезди» деган лавҳани икки ерда учратиш мумкин. Бунинг устига «Қурувчи» деб номланган кўча ҳам бор. Бир кўчанинг ҳанузгача номи-нишони йўқ. Кўча ва проездларни номлашда бу каби чалкашликларга йўл қўйилиши бизга қимматга тушмоқда. Чунки хат-хабар ва газета-журналлар ўз вақтида эгасини топмаяпти.

Газета-китоб сотиш киоскаларининг хизмати ҳақида ҳам юқоридагидай гапларни айтиш мумкин. Китоб ва газета сотиладиган киоскалар эшигига қулф осиб қўйилган.

Октябрь район раҳбарлари маҳаллага ўгай кўз билан қараётган бўлсалар керакки, ойда-йилда бўлса-да, бир марта келиб, аҳолидан «ҳолингиз нечук», деб сўрамайдилар. Ёки ўз билгиларича бу нуқсонларга чек қўйишни хаёлларига ҳам келтирмаётирлар. Ахир маҳаллага ўгай кўз билан қараш қачонгача давом этади?

Маҳалла аҳолиси номидан:

А. ХОТАМОВ.

РЕДАКЦИЯДАН: Биз шаҳар «Водоканал» трестининг бошқарувчиси М. Хўжаев билан телефон орқали боғланиб, унинг маҳаллага водопровод келтириб, аҳолини тоза сув билан таъминлаш борасидаги фикрини олдик.

— Маҳаллани водопроводлаштириш бу йилги планимизда бор,—деди ўртоқ М. Хўжаев.—Бу муҳим ишни йил охиригача қолдирмай тугаллашга ҳаракат қиламиз.

Шунингдек, «Союзпечать» шаҳар бўлимининг база бошлиғи Ҳ. Йўлдошевнинг ваъда беришига қараганда, маҳалладаги китоб, газета ва журналлар сотиладиган киоскалар кейинги 15-20 кун ичида аҳолига хизмат кўрсата бошлайди.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

„ШАХСИЯТПАРАСТЛАР“

Одамлар борки, фақат ўз манфаатларини ўйлаб иш кўрмайдилар. Улар аввало ўзгаларнинг ғамини ейдилар. Бундайларни эл беҳад ҳурмат қилади, қайда бўлмасин номларини фахр билан тилга олади.

Баъзилар борки, улар фақат ўзим бўлай дейдилар, бундайларни шахсиятпарастлар деймиз.

Газетамизнинг ўтган йили 22 декабрь сонида босилган «Шахсиятпарастлар» сарлавҳали фотоайбнома шу жумлалар билан бошланиб унда Чилонзор районидаги баъзи тартибсизликлар, кўпчиликни ноxуш этадиган икир-чикирлар ҳақида мулоҳаза юритилган эди. Жумладан, «Чайка» кинотеатри биносининг орқа томонидаги ахлат уюмлари, реклама тахтасидаги тартибсизликлар, айрим шахсларнинг жамоат биноларининг архитектура кўринишларини бузаётганликлари кўрсатилган эди.

Чилонзор район коммунал хўжалиги бўлимидан олинган жавобда газета материали юзасидан конкрет тадбирлар белгиланганини айтилади. Каптархоналар ва эски эълон тахталари олиб ташланди, кўп қаватли уйлар олдини ўзбошимчалик билан ўраб олган кишиларга нисбатан чора кўрилди. Биноларнинг архитектура кўринишини бузмаслик юзасидан тадбирлар белгиланди.

ҚИЗЛАР КЛУБИ

Яқинда мактабнинг қизлар мажлисида «Инсон гўзаллиги нимада?»—деган мавзуда суҳбат бўлиб ўтди. Суҳбатни қизлар советининг раиси Муҳаббат Абдусатторова бошлади. Муҳаббат «Гўзаллик нимада?»,—деган саволга шундай жавоб берди:

— Баъзилар инсон гўзаллиги унинг ташқи қиёфаси, яъни унинг ҳусн жамоли, кийинишини гўзаллик деб тушунадилар. Инсон гўзаллиги ташқи қиёфа билан чекланиб қолмайди. Асосан инсон гўзаллиги унинг одоби, ҳулқи, муомаласи, катта ва кичикларга нисбатан ҳурмати, меҳнати, аъло ўқиши билан белгиланади.

Собиҳа Икромова, Санобар Иноғомовалар ҳам гўзаллик ҳақидаги ўз фикрларини баён этишди. Сўзга чиққан мактаб илмий бўлим мудираси Зирожат Ҳомидхўжаева гўзаллик ҳақидаги суҳбатни якунлади.

...Шу кунги қизлар мажлиси ўқувчи қизлар ҳаётида чуқур таассурот қолдирди.

Р. ХОЛМУҲАМЕДОВА,
В. СУЮНДИКОВА,
24-мактаб.

«Узбексельмаш» заводининг маҳсулоти — минглаб сеялкалар фақат Ўзбекистондагина эмас, балки бошқа республикалар, ҳатто чет элларда ҳам деҳқонлар ва пахтакорларнинг ишини енгил қилмоқда. Корхона бу йил 7500 дона турли сеялкалар ишлаб чиқаришни планлаштирган. Январь ойида 561 сеялка тайёрланиб, план 102 процент адо этилди. Корхона ишчилари баҳорги ишлар бошлангунига қадар яна деҳқонларга кўплаб сеялка тайёрлаб бериш учун социалистик мусобақани кучайтириб юбордилар.
СУРАТДА: далаларга жўнатиш учун тайёрлаб қўйилган янги чигит экиш сеялкалари.

М. Нуриддинов фотоси.

ШИФОХОНАГА ДИПЛОМ

НАМАНГАН. Ўзбекистон бальнеология шифохоналарининг тўнғичи «Чортоқ» курорти энг яхши медицина ва маиший хизмат учун ўтказилган бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиқиб, ВЦСПС дипломига сазовор бўлди.

Бундан 20 йил муқаддам барпо этилган ўзбек цхалтубосида минерал сувлар билан нерф системаси, тери, меъда-ичак касалликлари ва бошқа касалликлар муваффақиятли даволанмоқда.

Яқинда бу ерда яна бир корпус ишга туширилди. Санаторий стационарида бир йўла 800 киши, амбулатория йўли билан эса яна 250 бемор даволанади.

(ЎзТАГ).

МАКТАБ САҲНАСИДА

Чилонзор районидаги Ҳамза номли 85-ўрта мактаб қошида бадиий ҳаваскорлар ва ёш адабиётчилар тўгараги мунтазам ишлаб турибди. Тўгарак аъзолари шу кунларда адабиёт ўқитувчиси Эркин Афзалхонов бошчилигида Комил Яшиннинг «Йўлчи юлдуз» драмасидан каттагина бир қисмини саҳналаштирди. Ҳаваскорлар уни Совет армиясининг 50 йиллиги кунларида намойиш қиладилар.

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

✦ ✦ ✦

ГДР

Германия Демократик Республикасининг жамоатчилиги Карл Маркс туғилган куннинг 150 йиллигини шу йил май ойида кенг нишонлашга тайёргарлик кўрмоқда.

Карл Маркснинг асарлари Германия Демократик Республикасида социализм қурувчиларнинг доимий йўлдоши бўлиб қолди. Республика нашриётлари халқ ҳокимияти йилларида марксизм-ленинизм классикларининг асарларини бир неча миллион нусҳа босиб чиқардилар. Нашриётлар ҳозирги вақтда юбилей олдидан Маркснинг ҳаёти, илмий фаолияти ва революцион курашига бағишланган янги китоб ва брошюраларни босмага тайёрламоқдалар. Яқинда «Карл Маркснинг таржимаи ҳоли» нашр этилди. Бу асар китобхонлар орасида катта қизиқиш туғдирди. Махсус жюрининг қарори билан бу асар 1967 йилда чиқарилган энг яхши китобларнинг бири деб тақдирланди.

Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитети ҳузуридаги К. Маркс номли олий партия мактаби коллоквиум ўтказди. Март ойининг охирида Берлинда «К. Маркснинг фалсафий таълимоти ва бу таълимотнинг муҳим аҳамияти» деган темада конгресс ўтказилади. 90 га яқин университет, институт ва илмий тадқиқот муассасалари К. Маркснинг ҳаёти ва фаолияти тўғрисидаги марказий виставка учун студентлар ҳамда ёш олимларнинг 1400 та илмий ишини тахт қилиб қўйдилар. Республиканинг шаҳар ва қишлоқларида кўпгина виставкалар очилди ёки очишга тайёрланмоқда. Бу виставкаларнинг экспонатлари илмий коммунизмнинг асосчилари — Карл Маркс ва Фридрих Энгельс юртида илмий коммунизм идеяларининг тантанасини яққол кўрсатиб беради.

◆

Польша

Варшавада очилган конференция Совет Иттифоқи Қуролли Кучларининг ярим асрлик юбилейига бағишланди. Конференция «иккинчи жаҳон уруши йилларида поляк ва совет партизанларининг биргаликда қилган жанговар ҳаракатлари ва ҳамкорлиги» деган темани муҳокама қилмоқда. Конференцияда қатнашаётган таниқли поляк тарихчилари «СССР территориясидаги партизанлар ҳаракатида қатнашган поляклар» ва «поляк партизанлар ҳаракатида совет гражданларининг иштироки» деган икки темада қилинадиган докладни тинглайдилар ва муҳокама қиладилар.

◆

● *Болгария янгиликлари*

Миллионлаб нусҳада

Болгар халқининг маданий талаби кун сайин ортиб бормоқда. Уни яхшилаш ва аҳоли талабини қондириш юзасидан Болгария Коммунистик партияси ва ҳукумати маданиятнинг тобора ривожланиши ҳақида кун сайин ғамхўрлик қилмоқдалар. Республикада китоб нашр қилиш кенг қулоч ёйди. Масалан, бу йил мамлакатда 39 миллион нусҳада 3700 номдаги китоб чиқарилади. Утган йилдагига нисбатан нашриёт варақлари 15 миллион ортиши мўлжалланмоқда. Кўпгина китоблар К. Маркс туғилган куннинг 150 йиллиги ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига, шунингдек Болгарияда социалистик революция ғалаба қозонганлигининг 25 йиллиги ҳамда болгар давлатининг 1300 йиллигига бағишланади.

Жаҳонда биринчи ўринда

Бу йил республика 15,680 миллион киловатт-соат электр энергия, ёки мамлакат аҳолиси жон бошига 1,858 киловатт-соатдан электр энегрияси олади. Халқаро статистика марказининг ҳисобига кўра, Болгария Халқ Республикаси электр энергияси олиш суръати жиҳатидан жаҳонда биринчи ўринни эгаллайди.

Сабзавоткорларга янги машиналар

Болгария далаларининг деҳқонлари ҳар йили 2 миллион тоннадан кўпроқ сабзавот етиштиришмоқда. Ҳозирги пайтда ҳар хил сабзавот маҳсулотларининг рентаббелигини ошириш учун кўпгина капитал маблағлар ажратилмоқда. Комплекс механизация ишлаб чиқаришга жорий қилиниб, сунъий ёмғир ёғдириш установкаларн ўрнатилмоқда. Маҳсулотларни саралаш ва идишларга жойлаштириш билан банд бўлган кишилар ҳам янги машина оладилар.

1969 йилда сабзавот ўстириш билан боғлиқ бўлган барча ишлар механизациялаштирилади.

Қуйида биз Арнольд Тойнбининг Америкада чиқадиган «Лайф» хафталик газетасида шу йил январь ойининг бошларида ёритилган суҳбатини эълон қилаётирмиз. Ҳозирги замон буржуа тарихчиларининг патриархи яқинда Қўшма Штатларда бўлди. 1925 йилдан бери шу вақтгача у океан ортига 18 марта бориб келди. Маълумки фактлар тарихнинг асосидир. Лекин Тойнби Америка ҳаёти ҳақида шундай аниқ хулосаларга келиши учун ҳеч қачон мана шу сафаргидек ҳаяжонланмаган эди. Биз бироз қисқартириб босаётган интервью Вьетнам уруши, негрларнинг оммавий исёнлари, Америка ёшларининг кайфияти ҳақида аниқ маълумот беради. Тойнбининг ҳамма фикрларига қўшилиб бўлмайди. Лекин улар бугунги Америкага ачиниб қараётган бир гувоҳнинг далиллари сифатида диққатга сазовордир.

«Одамлар серташвиш ва бахтсиз кўринди»

САВОЛ: Профессор Тойнби, Америкада рўй берган қайси ўзгаришлар сизда айниқса катта таассурот қолдирди?

ЖАВОБ: Менимча сўнгги икки йилда бундан аввалги 40 йилдагидан кўра кўпроқ ўзгаришлар рўй берган. Кишилар менга ташвишланган ва бахтсиз қиёфада кўринди. Ёшлар катталарга қарши онгли равишда ва очиқдан-очиқ курашмоқдалар. Бу менинг америкалик дўстларим учун Вьетнамдаги урушдан ҳам кучлироқ зарбадир. Ички исёнлар ҳақидаги хабарлар ҳамманинг кўнглини яраламоқда. Бундай воқеаларни 1925 йил у ёқда турсин, 1965 йилда ҳам хаёлга келтиришнинг ўзи муаммо эди. Америка кўп йиллар мобайнида муваффақиятлардан боши айланиб келаётган эди. Энди у дарз кетяпти.

САВОЛ: Сиз қандайдир умидбахш ўзгаришларнинг гувоҳи бўлдингизми?

ЖАВОБ: Ўз-ўзини танқид кучайиб кетди. Бу яхшилик белгиси. Ўсиб келаётган авлод ҳам ўзгариб кетибди.

Стэнфордда кўпгина студентларни учратдим. Улар кундалик ҳаётда ўзгалардан фарқ қилмайдилар. Одатдагидек кийинадилар. Лекин уларни ҳозирги кундалик ҳаёт, ота-оналарининг мақсади ҳам қаноатлантирмаяпти.

Америкалик ёшлар ўз ота-оналарининг ҳаётий мақсади ҳақида жирканиб гапирмоқдалар.

САВОЛ: Сиз Америкадаги исёнлар ҳақида гапирдингиз. Бу исёнлар фақат ирқий камситишлар учун бўляптими, ёки негрлар иқтисодий исён кўтаришяптими?

ЖАВОБ: Сиз Америкада бундай исёнларни ирқий тафовут туфайли рўй берди деган гапни ёқтирмасликларини биласиз. Лекин, гарчанд фақат шунинг учун бўлмаса-да, исёнлар барибир ирқий характерга эга. АҚШда, агар сиз негр бўлсангиз, иқтисодий аҳволингиз ҳам оқларникидан анча паст даражада бўлади.

Ҳозир АҚШ да ирқий проблема жуда кескин тус олган... Жамият ўртасида унга қарши янги жамият пайдо бўлмоқда. Бу АҚШнинг ўз цивилизациясига эга бўлган негрлар жамияти яшайдиган асосий шаҳарларда граждалар уруши рўй бериши мумкинлигини кўрсатиб турибди. Назаримда Америка худди шу йўлдан кетяпти.

САВОЛ: Бўлмаса нима учун Америка жамиятдаги паст табақадаги озчилик одамларнинг ҳаётини яхшилашга ҳаракат қилмайди? Бу масалада унга нима халақит бермоқда?

ЖАВОБ: Бошқачароқ қилиб айтганда нима учун конгресс «буюк жамият» программасини истамайгина амалга оширяпти ва пулни Вьетнам урушига сарфлаяпти, демоқчисизда? Менинг ўзим ҳам шундай саволни ўзимдан сўраган эдим. Лекин жавоб тополмадим. Ҳамма мамлакатнинг бой-бадавлатлари давлат маиший аҳволини яхшилашдан кўра қурол-яроққа кўпроқ пул сарфлайдилар. Улар уруш учун пулни аямайдилар. Англия ҳам шундай мамлакат.

Америка аҳолисининг энг паст қатлами ҳаётини ўрта даражага кўтариш учун етарли қудратга эга бўлган бадавлат мамлакат. У қуролланиш учун сарфлаган пуллари билан жаҳондаги кўпгина мамлакатларнинг турмуш даражасини кўтариши ҳам мумкин эди. Нима учун бундай бўлмади? Менимча президент Жонсоннинг бутун фожиаси шундаки, у «буюк жамият» программасини амалга оширувчи президент эмас, уруш президенти бўлиб қолди.

Англияликлар тарихий муваффақиятсизликларни бошидан кечирганлар. Биз Жанна д'Арк олдида чекинганмиз. Сизлар мустақиллик учун урушда бизни тормор қилгансиз. Французлар Ватерлооли олиб қўйишган... Чамаси бундай воқеаларни бошдан кечириш фойдали нарса.

САВОЛ: Мабодо Америка урушишни хоҳламаса у қандай қилиб урушдан чиқиши керак? Қандай қилсак биз жуда оз йўқотишлар билан урушни тарк этамиз?

ЖАВОБ: Бу, албатта, жуда муҳим гап Мен бомбардировкани дарҳол тўхтатиш тарафдориман. Бу Жонсон ҳукуматининг томоғига тиқилган суяк бўлиб турибди. Ҳукуматнинг ўйлашича агар у бомбардировкани тўхтатса, нимanидир қўлдан бериб қўядигандек туюляпти. Лекин шундай қилинса, у катта нарсага эришади — урушдан чиқишга муваффақ бўлади. Албатта, бунда генерал Кидан тортиб, жанубий Вьетнамнинг бир талай офицерлари туёғини шиқиллатиб қолишга мажбур бўлади. Сизлар уларни Голливудга олиб келиб, бошпана топиб берасизлар.

САВОЛ: Сизнингча Вьетнам уруши Қўшма Штатларга қандай таъсир қиляпти?

ЖАВОБ: Бундан икки йил илгари ҳеч қандай таъсир қилмаяпти, деб ўйлардим. У пайтларда америкаликлар кундалик ҳаётга ҳеч бир таъсир қилмаган ҳолда уруш олиб бораётганлари билан мамнун бўлиб юрган эдилар. «Биз нима хоҳласак ҳаммасини қилаётирмиз» деган ифода бор эди уларнинг юзларида. Бугунги кунда америкалик оилалар уруш деган нарса нима эканлигини била бошладилар. Лоақал чўнтаклари пучқайиб қола бошлади.

Ёшлар ҳам урушдан мамнун эмас.

САВОЛ: Сиз Вьетнам уруши туфайли Америкада рўй бериб турган ҳолат маккартизмнинг янгидан авж олишига имкон беради, деб ўйламайсизми?

ЖАВОБ: Менимча уруш борзбора шундай нуқтага етадики, ҳарбий кучанишлар натижасида Қўшма Штатларда қаттиқ диктаторлик режими ҳукм суради, ёки аксинча, сиёсат кескин ўзгарадию, АҚШ ўз хатосини англаб, урушдан чиқиб кетади.

Агар Америка биринчи йўлдан борса, урушни кенгайтирса, маккартизм қайта жонланиши мумкин. Ҳатто тинч даврларда ҳам АҚШ да озчиликнинг дунёқарашини қўллаб-қувватлаш учун Ғарбий Европа мамлакатларидагига нисбатан каттароқ жасорат керак бўлур эди.

«Литературная газета»дан

Гренландия. Бир группа америка мутахассислари Гренландия соҳилларида ядро бомбардимончи «В-52» самолёти ҳалокатга учраган жойда 4 водород бомбасининг синиқларини излашни давом эттирмоқда.

Қутбдаги Тул яқинида бўлган хавфли ҳолат Вашингтон бошлиқларини ҳушёр қилмаганга ўхшайди — улар устига ўлим тарқатувчи қурол юкланган бомбардимончи стратегик самолётларини ҳамон бошқа мамлакатларнинг чегарасига юборишни давом эттиришмоқда.

Суратда: қидириш группаси қатнашчиларидан бири «В-52» бомбардимончи америка самолёти учувчисининг тўппончаси билан. Учувчининг шахсий қуроли заҳарланган районда ниҳоят эҳтиётлик билан олиб чиқилмоқда.

Нордфото—ТАСС фотоси.

✦ ✦ ✦

Гренландия. АҚШ территориясидан узоқдаги йирик америка базаларидан бири — Тулда устига ядро қуроли юклаган «В-52» бомбардимончи самолёти ҳалокатга учради.

У ерда 1.700 америка учувчи ва солдатлари хизмат қилади. База энг оғир самолётларни хам қабул қила олади. Гренландия қалин музликлари кесилиб, самолётлар учун туннел, бензин сақлайдиган жой ва солдатлар учун бошпана тайёрланган.

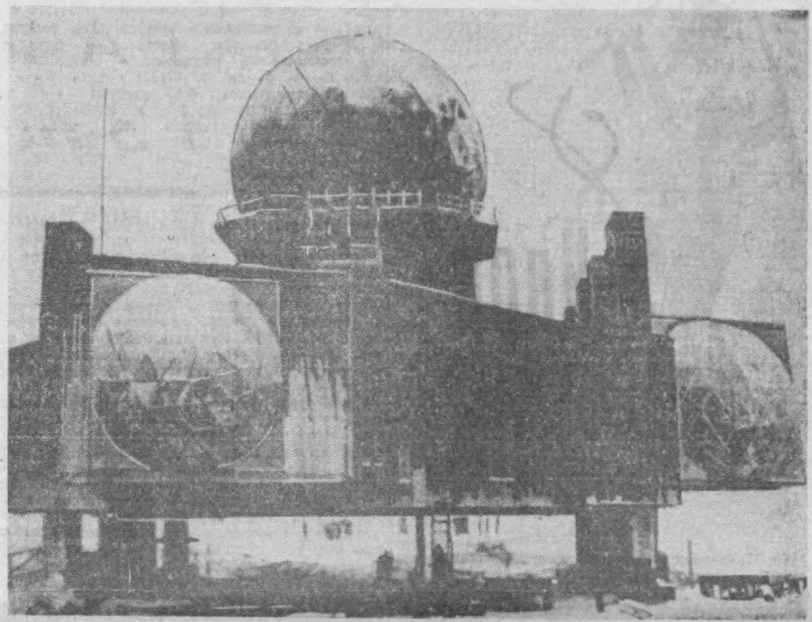

СУРАТДА: Тулдаги америка ҳаво базасининг радар установкаларидан бири.

Полфото—ТАСС фотоси.

Осон қутулишди

Американинг Жанубий Вьетнамдаги 1-дивизиясида хизмат қилаётган Жорж Павлачик билан Франклин Пасантинони бошлиқлар «жасур йигитлар» қаторида ҳисоблардилар. Пасантино «жанговар хизматлари» учун икки юлдуз — бронза ва кумуш юлдуз олди ва уни навбатдаги мукофотга — иккинчи бронза юлдузга тавсия қилишган эди. Шундай пайтда кутилмаган ҳодиса юз берди. Жасур йигитларнинг иши судга тушди.

Воқеа ўтган йилнинг октябрида Сайгон яқинида юз берди. Америка қўшинлари билан жанубий вьетнамлик ватанпарварлар ўртасида шиддатли жанг бошланди. Ҳар икки томон талофат кўрди. Павлачик билан Пасантино бу жангдан «хотира» сифатида жангда ҳалок бўлган вьетнамликларнинг қулоқларини кесиб олишди.

Камдан-кам учрайдиган воқеами? Ҳеч-да! «Тайм» журналининг эътироф этишича, Вьетнамда бундай воқеалар вақти-вақти билан бўлиб туради: америкаликлар «ўлжа» ва «эсдалик» тариқасида ўлдирилган партизанларнинг қулоқларини ва бармоқларини кесиб оладилар. Ундай бўлса, нега бу гал мурдалар қулоғини кесганлар иши судга оширилди? Гап шундаки, Павлачик билан Пасантино мурдалар қулоғини Си-Би-Эс телевизион компанияси репортерлари кинокамераси олдида кесиб олишди. Репортёрларнинг репортажи Қўшма Штатларда кўрсатилди, миллионлаб америкалик томошабинлар бу даҳшатли манзарани кўрдилар.

Пентагон «жасур йигитлар»ни намойишкорона жазолашга мажбур бўлди. Махсус ҳарбий суд ҳукм чиқарди. Дивизион газетанинг фотографи Павлачикнинг унвони пасайтирилди ва жарима солинди: уч ой давомида унга маошининг учдан бир қисмини тўлайдилар. Врач Пасантино эса бешинчи класс мутахассислигидан тўртинчи классга туширилди ва унга ҳам жарима солинди. Нима ҳам дердик, ваҳшийлар осонгина қутулиб қолишди.

(«Новое время»дан).

БИТИМ ИМЗОЛАНДИ

ЗАНЖИБАР. Узоқ масофага сузувчи совет теплоходларининг капитанлари ва инженер-механиклари Занжибардаги икки кема — «Жамхури» ва «Африка» кемаларида хизмат қиладилар. Шу тўғридаги битимни Занжибар коммуникация ва жамоат ишлари министрлиги ҳамда СССР Министрлар Советининг ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети вакиллари имзоладилар.

(ТАСС).

Александр Рауз ер юзи бўйлаб саёҳатни давом эттирмоқда

Портсмутдаги сабзавотчилик дўконининг эгаси, 60 яшар инглиз Александр Рауз шу йил 14 январда ер юзи бўйича қилаётган 28500 мил узоқликдаги саёҳатининг иккинчи қисмини тугаллаш мақсадида ўзининг «Лайвли леди» номли елкан кемасида Австралиянинг Мельнбург шаҳридан жўнаб кетди. Унинг ватандоши бўлган сэр Фрэнсис Чичерстер ўтган йили «Жипси мот» номли елкан кемада худди шундай саёҳатда бўлган эди. Бироқ бу икки мард инглиз саёҳатчисининг саёҳатлари ўртасида катта фарқ бор. Гап шундаки, тажрибали инженерлар томонидан узоқ муддатли саёҳатлар учун мўлжаллаб қурилган Чичерстер елканли кемасига қараганда Рауз кемаси ҳажм жиҳатидан кичикроқ бўлиб ер юзи бўйлаб саёҳат қилиш учун махсус қурилмаган эди. Рауз уни кема эгаларининг биридан ўз жамғарган пулига сотиб олган эди. Рауз саёҳатининг яна бир хусусияти шундаки, унинг маршрути Чичерстерники сингари Янги Зеландия шимолроғидан эмас, балки денгизда тез-тез штурмлар қутириб турадиган жануб томондан ўтади. Олдинда довюрак саёҳатчини машҳур ваҳимали Горн буруни кутяпти. Раузнинг елкан кемаси портларга кирмайди ва фақат саёҳатнинг охирги нуқтаси бўлган Портсмут шаҳрида биринчи марта тўхтайди. Қўрқмас инглизнинг саёҳати 1967 йилнинг 15 июлида шу шаҳардан бошланган эди.

Суратда: Александр Рауз ўзининг «Лейвли леди» номли елкан кемасида.

«Санди Миррор»—АПН фотоси.

«ҲИСРАВ САРОЙИ»

Бағдоддан чиқиб жануб томонга 35 километр чамаси юрилгач, узоқдан жойлардаги одатдагина бинолардан анча баланд бўлган гумбазни эслатувчи бино кўзга ташланади. Бу пештоқи бўйича бир қисм дeвори билан сақланиб қолган ғоят улкан саройдир. Бу иншоотнинг ўзиёқ архитектура ва ҳажм жиҳатидан кишини ҳайратлантиради ва завқлантиради. У қандай пайдо бўлган? Уни ким ва қачон қурган? У ибодатхонами ёки саройми? Бундай саволлар ҳар бир кишида туғилади. Даставвал унинг бирон тиргагичи бўлмаган йигирма беш метрдан ҳам кенгроқ бўлган ягона гумбази кишини таажжубда қолдиради. Дунёдаги шунақа гумбазларнинг энг катталаридан бири ҳисобланган бу гумбазнинг баландлиги ўттиз етти метрга етади. Унинг тагида айтилган сўз ёки қўйилган қадам товушидан гувиллаган акс садо эшитилади. Гумбазнинг ярми қулаб тушганлигидан поёнсиз осмон кўриниб туради. Бу манзараларнинг ҳаммаси иншоотга қандайдир ўзига хос сирли гўзаллик бағишлайди. Иншоот «Ктесифон саройи» ёки «Хисрав саройи» деб аталган.

Тарих бу бино ҳақида ҳикоя қилувчи кўпгина далилларни сақлаб қолган. Бу бино эрамизнинг олтинчи асрида сосонийлар сулоласидан бўлган Эрон подшоси Хисрав 1 даврида қурилган деб тахмин қилинмоқда. Ёзилган таърифларда бу бино «Хисравнинг қабулхонаси» деб кўрсатилган.

Узининг ислоҳотчилиги ва давлат фаолияти учун «буюк» деган лақаб олган Хисрав I Ктесифондаги саройида ўша даврдаги дунёнинг бутун бурчакларидан келган кўплаб вакилларни қабул қилган, солиқ ва совғалар унинг хазинасини тўлдириб турган. Афсоналарда бу сарой деворлари қиммат баҳо металлар билан қопланган, тош устунлари эса фил суякларн билан безатилган эди, деб таъкидланади. Сарой сосонийлар подшолигининг пойтахти бўлган Ктесифон шаҳрининг асосий безаги эди. «Ктесифон саройи» деган ном ҳам шундан келиб чиққан.

Сосоний эронликлари даврида Ктесифон шаҳри ўсди ва мустаҳкамланди. У шу ҳолида арабларнинг биринчи истеълосигача етиб келди. Еттинчи асрда араб қўшинлари сосонийлар давлатига қақшатғич зарбалар беради. Улар Ктесифонга яқинлашиб келганларидан кейин машҳур саройнинг ажойиб кўринишидан ҳайратда қоладилар. Орадан кўп вақт ўтмай араблар саройнинг асрлар бўйи бутун Шарқдан ташиб келтирган қимматбаҳо нарсалар тўлиб ётган ҳашаматли залларига кирадилар. Бу залларда олтин, кумуш, қимматбаҳо кийим, мебель ва бошқа нарсалар сақланарди. Залларнинг бирида эни ҳам, бўйи ҳам йигирма беш метр катталигидаги нафис ипак гилам бўлган.

Негизи шу кунларгача сақланиб қолган асосий зални мусулмонларнинг намоз ўқиши учун фойдалана бошлаганлар. Мусулмонларнинг жума кунларида бажо келтирадиган намоз маросими Ироқда биринчи марта шу залда ўтказилган. Шарқдаги илк архитектуранинг нодир ёдгорлиги бўлган бу саройнинг бутун тарихи асосан ана шулардан иборат. Вақт ўтиши ва Ироқ ерларига қилинган кўп сонли ҳужумлар натижасида сарой аста секин вайрон бўлаверган. Унинг деворларидан бири ҳали яқиндагина 1887 йилда Тигр дарёси қаттиқ тошган вақтда қулади. Бу девор уч метр қалинликда эди. Бинонинг деворлари баъзи жойларда олти метрдан ҳам кенгроқ бўлган. Қулаган девор тошлари Бағдоддаги бошқа биноларни қуриш учун фойдаланилган. Бироқ ҳозир Ироқ маъмурлари Шарқнинг бу қадимги ёдгорлигини сақлаш учун катта эътибор бермоқдалар.

Л. ВОЛЬНОВ,
ТАСС мухбири.
Бағдод.

ДИҚҚАТ: эфирда «Гулшан!»

ДИҚҚАТ, эфирда «Гулшан» радио журнали! Азиз дўстлар маданият ва тафаккур гулшанига сайримизни бошлаймиз...» Бу сўзлар республика радиосида бор-йўғи уч марта жаранглади. Аммо «Гулшан» позивнойлари янграши биланоқ тафаккур оламига кириб қолган тингловчилар беҳисоб.

Миллий маданиятимизнинг ўлмас сиймоларидан бири, буюк саркарда, ажойиб шоир Бобирнинг ҳаёт йўлини биласизми? Унинг 12 ёшидаёқ шаҳаншоҳлик тожини кийганлиги, ўлмас маданий мерос қолдирганлиги, машҳур «Бобирнома» асари неча-неча ерларда шуҳрат қозонганлигини эшитганмисиз?

«Гулшан» радио журналининг ўтган шанба оқшомидаги эшиттиришини тинглаган кишилар худди шу маълумотларни билиб олдилар. Радио журнал тингловчиларни тарихнинг тўзонли сўқмоқларидан тўрт ярим аср илгариги ўтмишга—Бобир замонасига олиб кирди. Кишилар Бобир шеъриятининг сўнмас гулшанида сайр қилдилар.

Радио журнал ўз тингловчиларига қуруқ тарихий саналарни тахлаб ташламай, шоир ижодидан намуналарни тақдим этади, унинг ғазаллари билан айтиладиган қўшиқлар яна янграйди. Шоир Б. Бойқобиловнинг «Бобир» номли янги достони асосида инсценировкалаштирилган парча радио эшиттирувчилар қалбини қитиқлайди.

Улуғ рус шоири Н. А. Некрасовнинг мунгли оҳангларга тўлиқ шеърларини ким ўқимаган? Лекин унинг журналистик фаолиятидан ҳамма ҳам хабардор эмас. Некрасов муҳаррирлик қилган «Отечественние записки» журналининг биринчи сони чиққанига юз йил бўлди. «Гулшан» ўз тингловчиларига ана шуни хабар қилади.

Замонамизнинг машҳур бастакорларидан бири—француз композитори Филип Жерарнинг куй ва қўшиқларини эшитган бўлсангиз-да, муаллифнинг ҳаёт йўлини яхши билмайсиз. Радио журнал ана шу ажойиб ижодкорнинг ҳаёти ҳақида ҳикоя қилади.

«Кругозор» типидаги «Гулшан» радио журнали эндигина уч марта эшиттирилди. Уларда тингловчилар буюк Алишер Навоий ҳаётига оид қизиқ-қизиқ янгиликларни билиб олдилар. Эшиттиришлардан бирида Гомернинг «Илиада» ва «Одессия» эпослари ҳақида ҳикоя қилинди. Отахон шоиримиз Миртемир бу эпосларнинг «Алпомиш» эпосига ўхшаб кетиши ҳақида қизиқ далилларни келтирди. Чиндан ҳам бир халқ ижоди иккинчи бир халқ ижодига ўхшаш бўлиши табиий.

Буюк адибимиз Абдулла Қодирийнинг Алексей Толстой билан суҳбати, «Машҳур кишилар ҳаётидан», «Чет эллик маданият арбоблари» каби рубрикалар остидаги саҳифалар тингловчиларга манзур бўлди.

Шундай қилиб, гул ўлкамиз самосида парвоз қилаётган «Гулшан» садолари сизни куй, қўшиқ, шеърият, ўтмиш, келажак ва фаннинг сеҳрли оламига етаклайди. «Гулшан» ҳар икки ҳафтада бир марта, шанба оқшомида янграйди. Тингланг, «Гулшан» қанот қоқяпти.

Суреш Вайдья

ИЛОН ЎРГАТУВЧИЛАР

Мен ундан яқинроқ келишини илтимос қилдим. У ҳайрон қолдириб мен томон келди, негаки илонлар қаерда бўлса шу ерда, яъни биздан ўттиз фут чамаси нарида ётарди. Улардан бири бирючинанинг катта шохида, бизга жуда яқин жойда эди. Боғбон шу шохларни қирқиб текислаётганди: «Илонлар тарқалиб кетмайдими?» деб сўрадим ташвиш билан Муҳаммаддан. «Улар қимир этолмайди, улар сеҳрлаб қўйилган, — осойишталик билан жавоб берди у, кейин қўшиб қўйди— илонлар мантрага бўйсунади». (Мантра дегани махфий дуолар бўлиб, фақир дуоларни ўз устозидан ўрганади. Шу дуолар унга ғайри-табиий куч берармиш. Мен мантралар билан кўп қизиқардим. Кобрага сеҳрли дуони шивирлаб ўқисангиз у итоаткорона ўрнидан туриб, қотиб қоларди.)

Комйоги қабиласининг одамлари ҳам ҳунаримизнинг бутун сири-асрори шу мантра (дуо) ларда, машқларимиз иккинчи даражали аҳамиятга эгадир, деб айтишарди. Мени бу нарса ғоят қизиқтириб қолди. «Мантралар ўйлаб чиқарилган эмасми?» деб сўрадим Муҳаммаддан тап тортмай. У бамайлихотир устимдан кулгандай бўлди: «Ўзингиз кўриб турибсиз— сеҳрланган илонлар мендан қандай масофа наридалигини. Агар мантралар бўлмаганида уларни қандай қилиб бўйсундира олардим?» —сўради у.

«Дуо сўзларини менга айтинг, мен сизга беш рупий бахшиш бераман» деб ваъда қилдим. Эҳтимол, бу сўзлар мазкур ғалати ҳодисанинг сирини очиб берар, деб ўйладим мен. Лекин Муҳаммад қатъий рад қилди. «Дуоларни пулга сотиб олиш мумкин эмас, — деди у жавоб қилиб, — уларни билиш мушкул нарса. Мен уларни етти йил ўргандим».

Муҳаммад илонлар ётган йўлга қайтди ва улар устида қўлини елпиғич қилиб елпиди. Уч илон бирин-кетин бошларини хам қилиб, Муҳаммад иккинчи қўли билан тутиб турган сумка ичига сирғалиб тушишарди. Лекин тўртинчи илонга дуолар таъсир қилмади. У бирючина шохлари орасига боғбоннинг кўз ўнгида кириб кетди. Боғбон нарироқда туриб, илон ўргатувчи ўз хавфли артистларини қачон олиб кетаркин, деб пойлаб турарди.

Боғбоннинг Муҳаммаддан қаттиқ жаҳли чиқди. Унинг Муҳаммадга нима деганини билмайман (улар жуда узоқ гаплашишди) негаки улар каннар тилида сўзлашишарди. Боғбон қўли билан тез-тез ҳаракат қилиб, шох ичини кўрсатар, қайчисини силкитарди. Илон ўргатувчи бўлса ҳеч нима демас, у ҳайкалдай жим туриб қолганди. Сўнгра у чўккалаб, кўчат орасига кириб кетди ва ўн минутча шохларни титиб чиқди. Ниҳоят, у пайдо бўлди, лекин илон йўқ эди. Шими ва кўйлаги йиртилиб кетганди. Боғбон яна алланималар деб Муҳаммадга жаҳл билан гапирарди. Кейин улар боғ хўжасига бўлган воқеани айтиб бериш учун жўнаб кетишди...

Мен Муҳаммаддан, сиз илонларни ўзингизга қандай бўйсундирасиз, деб сурадим. Мен меҳмонхонамиз яқинидаги чим устида турган эдим, пижама шими ва кўйлак кийган Муҳаммад чиқиб келди. Унинг қўлида хўжалик сумкаси бор эди. Бу сумка пўкак ипларидан маҳкам қилиб тўқилганди. «Илонларингиз қани?»—қизиқсиниб сўрадим ундан. У кулиб, сумкасини кўрсатди. Сўнг уни ерга қўйиб, юқорисига чертган эди, кобра сирғалиб чиқди. Илон пишлоқдан чиққан катта қуртга ўхшарди. Муҳаммад илон боши устида бармоғини шиқиллатган эди, бўйни шишган илон бош кўтарди. Худди шу усул билан яна учта илонни ташқарига чиқарилди. Илонларни шундай жойлаштирдики, уларнинг бошлари турли томонга қараб турарди.

Мен шу вақтгача илонларнинг бундай киёфада туришини кўп кўргандим. Мени бу нарса қизиқтирмасди. Мен Муҳаммаддан, илонларни қандай қилиб тутишини, ўргатишини кўпроқ билиб олмоқчийдим. Унинг бу ишдаги услуби комйоги илон тутувчилари услубидан қандай фарқ қилади?

Русчадан **Илҳом СУЛТОНОВ** таржимаси.

(ОХИРИ. Боши газетанинг ўтган сонларида).

БОЛА ҚОРОНҒИДА ҚЎРҚАДИ

НИМА учундир катталар ўзларининг болалик пайтларини унутиб юборадилар. Шу туфайли айрим пайтларда болаларнинг сал нарсага қўрқишларини назарда тутишмайди.

Болалар одатда жуда таъсирчан бўлишади. Кундузги ўйинлари, эшитган гаплари, олган таассуротлари кечаси ухлаганларида тушларига кириб чиқади. Улар каравотда уёқдан буёққа ағдарилиб, баъзан ўзлари билан ўзлари гаплашиб чиқадилар.

Мактабгача ёшдаги болалар эртакдаги қаҳрамонлар билан гаплашадилар. Масалан, тўрт яшарли бола кечқурун Оймўма билан гаплаша туриб, учинчи қаватдаги балкон панжарасига чиқиб, у томон бормоқчи бўлганида онаси кўриб қолади.

Беш яшарли боланинг ота-онаси унинг таъзирини бермоқчи бўлиб, болани қоронғи уйга қамаб қўйишади. Яна тўполон қилса, даҳшатли одам уни еб қўяжагини айтишади. Бунинг натижасида боланинг тили тутиладиган бўлиб қолади. Уни узоқ вақт даволашга тўғри келиб қолади.

Кичкинтойларга уйқуга ётиш олдидан даҳшатли эртаклар айтиш ярамайди. Боланинг ороми бузилади.

Болаларнинг асаблари яхши бўлиши учун уларга тўғри тарбия бериш, кун тартибига риоя қилиш, озодаликни сақлаш зарур. Тўрт ёшдан ошгандан кейин болани мустақилликка ва тадбиркорликка ўргата бошлаш керак.

Бола ўз-ўзига ишонч ҳосил қилиши учун ҳаётда учраган ҳар бир янгилик билан уни батафсил таништириб бориш керак. Масалан, қоронғи уйда ҳеч нарса бўлмаслигини уқдириб бориш керак. Спорт билан шуғулланиш ва турли-туман ўйинлар ҳамда меҳнат болаларда ўз-ўзига ишончни, иродани ўстириб боради.

ЛАТИФАЛАР

Ҳожи СОДИҚ

Гапни ковлама

Афанди бировнинг боғига шафтоли ўғирлашга кирибди. Тўйганича еб, қўйнини шафтоли билан тўлдириб чиқаётганида боғ эгаси келиб қолибди.

— Қўлга тушдингми, муттаҳам?—депти боғ эгаси уни ушлаб.

Афанди қўйнидан шафтолини битта-битта олиб боғ эгасининг бошига солаверибди.

— И-е, ҳа, аблаҳ, менинг боғимга ўғирликка кириб, яна урасан?—дебди боғ эгаси аччиқланиб.

—Нега онангга ковуш олиб бермайсан?!—дўқ урибди Афанди.

— А? Сенинг ўғирлигингни онамнинг ковушига нима дахли бор, муттаҳам?!— дея сўрабди боғ эгаси.

—Гапни ковлама!—дея хўмрайганича чиқиб кетибди Афанди.

Икки кар

Икки кар пахтазор бўйлаб саёҳат қилиб юрган экан, кутилмаганда бири-биридан сўраб қолибди:

— Мулломирсоли, ҳў, Мулломирсоли!

— Лаббай, Мулломирвали?

— Неча ёшга кирдингиз?

— Бу йил об-ҳаво яхши-а, гектаридан 40-45 центнердан кам ҳосил олмайдилар,—депти Мулломирсоли.

— Ҳа, мендан беш ёш катта экансиз, холос — депти Мулломирвали.

Сизнингча...

Бинокорлик бошқармаси бошлиғидан сўрабдилар:

—Нима учун неча фойдаланишга топширган биноларнинг томидан бугун ёмғир ўтиб кетяпти?

Бошлиқ жавоб берибди:

— Нима, сизнингча эртага ўтсинми?!

Қайсиси билан

Бир олифта йигитдан сўрабдилар:

— Ростини айтинг, хотинингиз билан ўтган ҳафтада неча марта кинога бордингиз?

У жавоб берибди:

— Қайсиси билан?

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

Радио тўлқинларида

7 ФЕВРАЛДА ЧОРШАНБА

Биринчи

18.00 В. И. Ленин туғилган кунинг 100 йиллиги олдидан. Тарих фанлари кандидати К. Фитерманнинг «Ленин ва халқ оммаси» деган суҳбати (русча).
18.10 Духовой оркестр концерти.
18.40 Спорт эшиттириши (русча).
19.20 Ўзбек рақс куйлари.
20.00 «Индустрлашган Ўзбекистон» радиожурнали (ўзбекча).
20.30 Саноат ходимлари учун концерт (ўзбекча).
21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча).
21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учув концерт.
22.20 Азиза Саидхўжаева ижросида қўшиқлар.
22.40 Поэзия кечаси (ўзбекча).
23.15 Қишлоқ хўжалик ходимларининг талабларига мувофиқ концерт.

Иккинчи

19.00 Топишмоқли концерт (ўзбекча).
19.30 «Ёш овозлар» деган адабий эшиттириш (русча).
20.00 Ўзбекистон санъат усталари ижросида тожик қўшиқлари.
20.30 Корейс куйлари.
21.00 Қардош халқлар адабиёти. Мирзо Турсунзода. «Жонгинам» поэмасидан боблар (ўзбекча).
21.30 Москва. Миллионлар ленинча университети.

Учинчи

18.40 И. Акбаров. Эпик поэма.

8 ФЕВРАЛДА ПАЙШАНБА

Биринчи

6.15 Тонгги концерт.
8.25 Эстрада концерти.
9.30 С. Ҳайитбоев. Халқ чолғу оркестри учун сюита (ўзбекча).
10.10 Рус халқ чолғу асбоблари янграйди.
10.30 Ўзбек опералардан парчалар.
11.15 «Беш йилликнинг зарбдор қурилишларида» деган эшиттириш (ўзбекча).
11.25 Бадиий ҳаваскорлар концерти (ўзбекча).
12.15 «Тожикистон туристик сўқмоқларида». Тожикистон радиосининг эшиттириши (ўзбекча).
13.30 Совет композиторларининг қўшиқлари.
16.10 «Денгиз» деган музикали ҳикоя (русча).
16.50 «Правда» газетасининг обзори (ўзбекча).
18.00 «В. И. Ленин — пропагандист». Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети инструктори Е. Богословскаянинг суҳбати (ўзбекча).
18.10 Халқ ҳофизлари ижросида концерт.
19.20 Татар куйлари.
20.00 «Ёшлик» радиостанциясининг программаси.
20.30 Ёшлар учун концерт (ўзбекча).
21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча).
21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.
22.20 Балетлардан куйлар (ўзбекча).
22.40 Ўзбекистон ёзувчиларининг янги асарлари. Рустам Раҳмонов. «Меҳр кўзда» повестидан боблар (ўзбекча).
23.15 «Куйлар тинглаб дам оламиз» деган концерт.

Иккинчи

8.25 Дўстларимиз эстрадаси (русча).
9.15 Реклама ва эълонлар.
19.00 Совет Қуролли Кучларининг 50 йиллиги олдидан. В. Карпов. «Разведкачи ҳаётидан 24 соат» деган ҳикоя (ўзбекча).
19.30 Янги Тошкентни қураётганлар учун эшиттириш ва концерт (русча).
20.00 Тожик лирик куйлари.
20.30 Озарбайжон куйлари.
21.00 «Ёшлар ижоди» (ўзбекча).
21.30 Москва. Миллионлар ленинча университети.

Учинчи

14.00 Совет Иттифоқи санъат усталарининг концерти.
16.00 Асқад Мухтор. «Қорақалпоқ қиссаси» деган радиопостановка (ўзбекча).

Зангори экранда кўринг

7 ФЕВРАЛДА ЧОРШАНБА

Биринчи

(3-КАНАЛ)
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
18.00 Телевизион янгиликлар (рус тилида).
Ўзбек тилида:
18.10 Ўсмирлар учун. «Улар бахтимиз учун курашганлар».
18.40 «Суғориладиган ерлар — бойлигимиз. Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш.
18.55 «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. «Ғазалхон ёшлигим».
19.55 Телевизион янгиликлар.
20.10 Эшиттиришлар программаси.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
20.15 «Музикали чоршанба». Тошкент тўқимачилар маданият саройи бадиий ҳаваскорлари ижросида концерт. Эшиттириш Тошкентдан олиб кўрсатилади.
21.00 Ўқувчилар учун. «Карл Либкнехт». Телеочерк.
21.30 «Пропагандист». Тележурнал.
22.00 Адабий театр. «Пушкиннинг ўлими».
23.15 «Музикали календарь саҳифаларидан».
23.30 «Вақт» информацион программаси.
00.15 «Сенга, ёшлик!».
00.45 «Қўлингни бер, ўртоқ!».
01.15 XX аср операси. М. Равель. «Бола ва сеҳргарлик». Музикали телевизион спектакль.
02.00 Интервидение. Қишки олимпиада ўйинлари. Хоккей. СССР—ГДР Эшиттириш Гренобльдан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтларида «Оқ олимпиада» кундалиги.
04.30 Москва эшиттиришларининг охири.

Иккинчи

(5-КАНАЛ)
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Рус тилида:
18.00 Болалар учун. «Алёшканинг эртаклари». Кинофильм.
18.10 «Ясная Полянада». Телефильм.
18.30 Спорт эшиттириши.
19.10 Телевизион янгиликлар.
19.20 «Писляру куйлайди». Музикали телефильм.
Ўзбек тилида:
20.00 Шеърият мухлисларига. Тошпўлат Ҳамид.
20.10 Қурувчилар учун. «Чўлларни забт этаётганлар».
20.30 Концерт.
21.10 Телевизион янгиликлар.
21.20 Совет Қуролли Кучларининг 50 йиллиги олдидан. «ИНСОН ТАҚДИРИ». Бадиий фильм.

Учинчи

(9-КАНАЛ)
Рус тилида:
19.55 Эшиттиришлар программаси.
20.00 Болалар учун. «Талант». Қўғирчоқ фильм.
20.20 «Бизнинг парторг». Телеочерк.
20.35 М. Горький туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан. «Достигаев ва бошқалар». Телеспектакль.

8 ФЕВРАЛДА ПАЙШАНБА

Биринчи

(3-КАНАЛ)
Рус тилида:
17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 Телевизион янгиликлар.
18.15 Болалар учун. «Балиқчи мушук». Мультфильм.
18.25 Совет Қуролли Кучларининг 50 йиллиги олдидан. «Комиссар қиссаси». Телевизион бадиий фильм
19.30 Эшиттиришлар программаси.
Ўзбек тилида:
19.35 Телевизион янгиликлар.
19.55 «Гулистон» журнали саҳифаларидан.
20.20 Совет Қуролли Кучларининг 50 йиллиги олдидан. «БАЛТИКА ОСМОНИ». Бадиий фильм. 1-серияси.
21.45 «Техника прогресси — муваффақият гаровидир».
22.00 Алишер Навоий туғилган куннинг 525 йиллиги олдидан. «Навоий назми тароналари».

Иккинчи

(5-КАНАЛ)
Ўзбек тилида:
18.00 Ўқув эшиттиришлари программаси. Ўқувчилар учун. Физика. «Товуш».
18.30 Студентлар учун. Олий математика.
19.00 Студентлар учун. Чизма геометрия.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
20.00 Эшиттиришлар программаси.
20.05 Телевизион янгиликлар.
20.15 Қишлоқ янгиликлари.
20.45 «Аҳолига граждан мудофааси ҳақида».
21.00 Ўқувчилар учун эшиттириш.
21.30 «НОТ—амалда».
22.00 «Катта капелла». Телеспектакль премьераси.
23.15 Музикали танаффус.
23.30 «Вақт» информацион программаси.
00.15 Эстрада концерти.
01.35 «Оқ олимпиада» кундалиги.
01 50 Москва эшиттиришларининг охири.

Учинчи

(9-КАНАЛ)
ОЛМАОТА КЎРСАТАДИ
17.00 Совет Қуролли Кучларининг 50 йиллиги олдидан. «Тулеген Тухтаров». Абай номидаги академик опера ва балет театри спектакли олиб кўрсатилади. Танаффус вақтларида «Ҳафта янгиликлари» ва «Спорт хабарлари».
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Ўзбек тилида:
19.30 Эшиттиришлар программаси.
19.35 Тошкент янгиликлари.
19.45 Болалар учун. «Расомлар ҳақида».
20.05 «Беш йилликни — муддатидан илгари».
Рус тилида:
20.25 Д. Верди. «Дон Карлос». Давлат Академик Катта театр артистлари ижросида опералардан саҳналар.
21.25 Тошкент янгиликлари.
21.35 Врач маслаҳатлари. «Дифтерия ва унга қарши кураш».
21.55 Совет Қуролли Кучларининг 50 йиллиги олдидан. «ВОЛОЧАЕВСК КУНЛАРИ». Бадиий фильм.

Кинотеатрларда

7 ФЕВРАЛДА

«Сатурн»га йўл (1-2 серия)— «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», «ЧАЙКА», НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун).

Жаннатдан қувилганлар (кечқурун 8, 9-40 минутда).

Питкиннинг насалхонадаги саргузашти — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Уруш ва тинчлик (3-4 серия)— САНЪАТ САРОЙИ (кечқурун 8 да).

8 ФЕВРАЛДА

«Сатурн»га йўл (1 ва 2-серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», «ЧАЙКА», НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Уруш ва тинчлик (3 ва 4-серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 12, 5 ва кеч 8 да).

Жаннатдан қувилганлар — (кундуз соат 12, кеч 8 ва 9-40 минутда). **Бу телба дунё** (кундуз соат 2 ва 5 да) — «МОСКВА».

Питкиннинг насалхонадаги саргузашти — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 7/II да **Спартак**, 8/II да **Тўй кунида**, 9/II да **Зулматдан зиё**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА— 7/II да **Икки билагузук**, 8/II да **Равшан ва Зулхумор**, 9/II да **Жон қизлар**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА «ҚУВНОҚ АРЕНА» КОЛЛЕКТИВИ АРТИСТЛАРИНИНГ ВИКТОР ВЛАДИМИРОВ раҳбарлигидаги

ГАСТРОЛЛАРИ

Жаҳон энс чемпиони, хизмат кўрсатган спорт мастери

ГРИГОРИЙ НОВАК

ўз ўғиллари билан кучли аттракцион томошаларини намойиш қилади.

Томошалар кеч соат 7 ярымда бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

1968 йил 19 февраль кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси химия-технология ва биология фанлари бўлимининг биология профили бўйича бирлашган илмий совети мажлисида (Гоголь кўчаси, 70уй, конференц-зал) биология фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

Т. А. Абдуллаев: «Юқори температурада буйракларнинг функцияларн ва уларни бошқаришда симпатик нерв системасининг роли» деган темада;

В. В. Ляхов: «Ўзбекистон шароитида сигирларнинг қисир қолишига қарши курашиш ва серпуштлигини ошириш мақсадида СЖК қўлланишнинг фойдалиги» деган темада;

* * *

19 февраль кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси химия-технология ва биология фанлари бўлимининг ботаника профили бўйича бирлашган илмий совети мажлисида (Гоголь кўчаси, конференц-зал) биология фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

М. Болтаев: «Қизилқумнинг жануби-ғарбидаги асосий ем-хашак ўсимликларини қуритадиган стеганоспориоз касаллиги гурларининг биологиясини ўрганиш» деган темада;

В. Г. Бадрас: «Мевали дарахтларда фосфорнинг ўзлаштирилиши ва тақсимланиш хусусиятлари» деган темада.

Диссертациялар билан академия кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

1968 йил 22 февраль кундуз соат 12 да, Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг бирлашган илмий совети мажлисида (Қизил Октябрь қишлоғи, 60-аудитория) қишлоқ хўжалик фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

Н. Жавлиев: «Ҳар хил муддатларда шикастланган ғўза ўсимлигининг қайта тикланиш қобилияти» деган темада;

Х. Убайхўжаев: «Тут дарахтларига ўғитлашнинг таъсирчанлиги» деган темада.

Диссертациялар билан институт кутубхонасида танишиш мумкин (Тошкент области, Оржоникидзе район, Қизил Октябрь қишлоғи).

«УЗГИПРОКОММУНИНЖПРОЕКТ» ЛОЙИҲАЛАШ ИНСТИТУТИГА

газлаштириш бўйича объектларини лойиҳаловчи инженерлар ва техниклар, водопровод ва канализация инженерлари ва техниклари, инженер ва техник-электриклар, ирригаторлар, сметачилар, қурувчилар, иқтисодчилар, топографчилар, картографчилар, ҳамда нусха кўчирувчилар, машинистналар, муқовачилар, бош бухгалтер ўринбосари, ёрдамчи ишчилар

КЕРАК

Меҳнат ҳақи — биринчи категория бўйича тўланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Володарский кўчаси, 10 уй (13 трамвайнинг «Электрокабельная», 41-автобуснинг «Академия шаҳарчаси» тўхташ жойлари).

Ўзбекистон ССР қурилиш министрлиги «СТРОЙКОМПЛЕКТ» ТРЕСТИНИНГ БОШ ТАЪМИНОТИГА

бош бухгалтер

«Стройкомплект» трестининг Марказий жиҳозлар базасида ишлаш учун.

бухгалтерлар, секретарь-машинистка, омборчи, юкчилар, склад ҳисобчилари

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Қорасарой кўчаси, 318 уй (7 троллейбус, 42 автобуснинг «Чуқурсой» тўхташ жойи).

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 БЕТ

«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» — орган Ташкентского Горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ. Коммутатор—В3.02-49 дан В3-02-58 гача, редактор ўринбосарлари — В3-29-33; В3-29.09; масъул секретарлар — В3_27_22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари—В3-29.42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — В3-27-03; адабиёт, санъат ва маданият бўлими— В3.29_55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари—В3-29-70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—В3-27_57; ахборот бўлими—В3. 65-57; эълонлар бўлими—В3-81-42.

Р-06630 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64579. Нашр. № Б. 2327.